

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.3.2013.JZie

Gorzów Wlkp., dn. 20 maja 2013 r.

**Pani
Teresa Dziedzic
Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gubinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gubinie (ul. Gdańska 17, 66-620 Gubin) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Małgorzata Rodak - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego - w dniu 25.03.2013 r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 106-1/2013 i nr 106-2/2013 z dnia 20 marca 2013r. O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną w dniu 22.03.2013r. (ZPO), oraz drogą mailową dnia 20.03.2013r.

Kierownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gubinie jest Pani Teresa Dziedzic (powołana na stanowisko kierownika Uchwałą Nr 2/90 Zarządu Miasta w Gubinie z dnia 24.07.1990r.). Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami); Zarządzenia Nr 239/2005 Burmistrza Miasta Gubina z dnia 10.11.2005r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej i jego zastępcy do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych z zakresu administracji publicznej; Uchwały Nr XXI.118.2012 Rady Miejskiej w Gubinie z dnia 26.01.2012r. w sprawie nadania statusu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Gubinie; Zarządzenia Nr 1.2012 Kierownika MOPS w Gubinie z dnia 05.03.2012r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gubinie.

Z przedstawionych w trakcie kontroli zakresów czynności, uprawnień i obowiązków, wynika, iż realizacją zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmują się: Pani Janina Lucyna Kowal, Pani Agnieszka Zdobylak, oraz Pani Anna Kowalak.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Janina Lucyna Kowal – inspektor w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gubinie.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymała Pani w dniu 25.04.2013r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia. W związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Skontrolowaną działalność oceniono:

1. Prawidłowość i zasadność przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych - *oceniono pozytywnie.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała świadczenia pielęgnacyjne. W tym celu skontrolowano 11 decyzji przyznających świadczenia pielęgnacyjne, co stanowi 100 % decyzji wydanych w miesiącu listopadzie 2012r. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające świadczenia pielęgnacyjne wydawane są przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń pielęgnacyjnych posiadała stosowne upoważnienie?*

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownicy merytoryczni zajmujący się realizacją zadań z zakresu przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych nie posiadają stosownego upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, o którym mowa w art. 20 ust. 2 i 3 ww. ustawy.

- czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do świadczeń pielęgnacyjnych w oparciu o kompletny wniosek?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji wydanych.*

Kontroli poddano dokumentację 11 osób, którym w miesiącu listopadzie 2012r. przyznano świadczenie pielęgnacyjne. Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- czy prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznawane było w oparciu o art. 24 ust 1-4, ww. ustawy ?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Skontrolowano 11 decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były na właściwy okres, zatem 100 % skontrolowanej dokumentacji wydana była zgodnie z art. 24 ust 1-4 ww. ustawy.

- czy postępowanie w sprawie przyznania świadczeń pielęgnacyjnych prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w art. 17 ust 1-5 ww. ustawy?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne we właściwej wysokości w stosunku do decyzji skontrolowanych.*

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Badając dokumentację kontrolną pod względem prawidłowości prowadzonego postępowania zgodnie z zasadami i trybem określonym w art. 17 ust 1-5 ww. ustawy, zespół kontrolny stwierdził, iż wszystkie decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne przyznane były przez jednostkę kontrolowaną we właściwej wysokości jak również osobom uprawnionym. W 8 przypadkach o świadczenie pielęgnacyjne ubiegała się matka lub ojciec na dziecko, a w pozostałych 3 przypadkach inne osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny tj. np. syn na matkę czy też córka na matkę. Skontrolowana dokumentacja w powyższym zakresie nie budzi zastrzeżeń.

- czy w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących przyznania świadczenia pielęgnacyjnego organ właściwy przeprowadzał wywiad?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadzała wywiad o którym mowa w art. 23 ust 4 aa ww. ustawy?*

Z protokołu ustnych wyjaśnień wniesionych przez Panią Janinę Lucynę Kowal w przedmiocie przeprowadzania wywiadów wynika, iż „osoby ubiegające się o świadczenie pielęgnacyjne składają komplet wymaganych dokumentów oraz pisemne oświadczenia z klauzulą odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. W oświadczeniu tym, osoba przedstawia swoją aktualną sytuację rodzinną, z zaświadczenia musi wynikać, że strona jest jedyną osobą mogącą sprawować opiekę (...)”. Powyższy stan rzeczy znajdował potwierdzenie w dokumentach kontrolnych.

2. Prawidłowość i zasadność przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych - oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała zasiłki pielęgnacyjne. W tym celu skontrolowano 16 decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny, co stanowi 50 % decyzji wydanych w miesiącu listopadzie 2012r.

(z informacji przekazanej przez MOPS w Gubinie wynika, iż w miesiącu listopadzie 2012r. wydano największą liczbę decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające zasiłki pielęgnacyjne wydawane są przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba prowadząca postępowania w sprawie zasiłków pielęgnacyjnych posiadała stosowne upoważnienie?*

Podobnie jak w przypadku świadczeń pielęgnacyjnych pracownicy zajmujący się realizacją zadań z zakresu przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych, nie posiadają stosownego upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, o którym mowa w art. 20 ust. 2 i 3 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

- czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do zasiłków pielęgnacyjnych w oparciu o kompletny wniosek?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji wydanych.*

Kontroli poddano dokumentację 16 osób, którym w miesiącu listopadzie 2012r. przyznano zasiłek pielęgnacyjny. Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi: dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny, orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- czy postępowanie w sprawie przyznania zasiłków pielęgnacyjnych prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w art. 16 ust 1-6?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż jednostka kontrolowana wydaje decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobom uprawnionym. I tak, w 3 przypadkach świadczenie zostało przyznane na niepełnosprawne dziecko, w 12 przypadkach

na osobę niepełnosprawną w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, oraz w jednym przypadku zasiłek pielęgnacyjny przyznano osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, gdzie niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wszystkie decyzje zostały przyznane osobom uprawnionym, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przyznawane było w oparciu o art. 24 ust 1-4 ww. ustawy?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Stwierdzono, iż w 8 przypadkach jednostka kontrolowana przyznała świadczenie osobie uprawnionej od dnia złożenia wniosku w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, pomimo tego, iż zasadnym było przyznanie świadczenia począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Zatem 50 % decyzji wydana była z naruszeniem art. 24 ust 2a ww. ustawy. W pozostałych przypadkach świadczenie przyznane było na właściwy okres.

3. Terminowość wydawania decyzji i wypłacania świadczeń opiekuńczych – oceniono pozytywnie.

Kontroli poddano dokumentację w zakresie terminowości wydawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych. Sprawdzone czy jednostka kontrolowana wydaje decyzje z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 KPA, jak również czy terminowo wypłaca przyznane świadczenia opiekuńcze. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. I tak, badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje wydawane były terminowo (zgodnie z art. 35 KPA)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo przeprowadzonych postępowań w stosunku do liczby postępowań skontrolowanych.*

Skontrolowano 27 decyzji przyznających prawo do świadczeń opiekuńczych i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem terminu o którym mowa w art. 35 KPA – 100 % skontrolowanych decyzji wydana była w terminie.

- czy zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne wypłacane były z zachowaniem terminu określonego w decyzji?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wypłaconych świadczeń w stosunku do skontrolowanej dokumentacji.*

Kontroli poddano 27 decyzji pod względem terminowości wypłaty przyznanego świadczenia. Organ kontrolowany wypłacał świadczenia zgodnie z terminem wskazanym w decyzjach- co znajduje potwierdzenie w listach wypłat. Wypłaty dokonywane były przelewem na konto bądź gotówką w kasie. Sprawdzeniu wypłaty przyznaných świadczeń dokonano w miesiącu grudniu 2012r. – 100 % skontrolowanych decyzji wypłacono z zachowaniem terminu.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 20 ust. 2 i 3 oraz art. 24 ust 2 a ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.
- rzetelność – Na podstawie skontrolowanej dokumentacji w zakresie prawidłowości i zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych stwierdzono, iż zadanie realizowane jest w sposób rzetelny. Świadczenia pielęgnacyjne przyznawane są prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z kolei, w zakresie przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych stwierdzono w kilku przypadkach, iż zasiłki pielęgnacyjne przyznawane były na niewłaściwy okres, niemniej jednak nie miało to wpływu na wypłatę przyznanego zasiłku. W przypadku terminowości wydawania i wypłacania (realizacji) decyzji stwierdzono, iż zadanie realizowane jest z należytą starannością, z zachowaniem terminu (decyzje wydawane są niezwłocznie po złożeniu wniosku).

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

W zakresie zasadności przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych stwierdzono, iż zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest od dnia złożenia wniosku w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. I tak np. strona w dniu 23.10.2012r. złożyła wniosek

o zasiłek pielęgnacyjny. Organ właściwy decyzją z dnia 05.11.2012r. nr ŚR.4310.144.2012 przyznał zasiłek pielęgnacyjny na okres od 06.06.2012r. do odwołania. Z dokumentów sprawy wynika, iż wniosek o ustalenie stopnia niepełnosprawności strona złożyła w dniu 06.06.2012r., i od tej daty został przyznany zasiłek pielęgnacyjny.

Analogiczna sytuacja miała miejsce przy decyzji z dnia 21.11.2012r. nr ŚR.4310.167.2012, decyzji z dnia 28.11.2012r. nr ŚR.4310.169.2012, decyzji z dnia 29.11.2012r. nr ŚR.4310.171.2012, decyzji z dnia 15.11.2012r. nr ŚR.4310.153.2012, decyzji z dnia 29.11.2012r. nr ŚR.4310.174.2012, decyzji z dnia 20.11.2012r. nr ŚR.4310.160.2012, decyzji z dnia 05.11.2012r. nr ŚR.4310.145.2012.

Zgodnie z art. 24 ust 2 a ww. ustawy „Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego (...), prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności”.

Ponadto stwierdzono, iż pracownicy merytoryczni zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie posiadają stosownego upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych. Zgodnie z art. 20 ust 2 i 3 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych „Postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy. Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych uchybień jest Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gubinie Pani Teresa Dziedzic, który sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia zalecam:

- przyznawanie świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności (zasiłków pielęgnacyjnych), na właściwy okres, z uwzględnieniem zapisu art. 24 ust 2 a ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- uregulowanie kwestii prawnej w odniesieniu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych –zgodnie z art. 20 ust 2 i 3 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonywania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo
Wicewojewoda Lubuski